

ngssamenkomst Zilveren Ambts- K. SCHILDER, n-Delfshaven

et blad, waarvan
schreven over zijn
oming hebben ge-
antwoord hebben
tig verder werken

lling hebben voor
werd gezegd. Ver-
ok uit hùn naam
oord was toch ook

nen, officieel noch
in verslag op van
of Schilder's toern
huis voor ditmaal

De Knoop, Prof.
en in haar geheel
r voor.

DE UITGEVERS.

et kerkgebouw aan
receptie had plaats
mens alle Kerken,
et Curatorium en
Hoogeschool werd
mooie kerkgebouw

en leidde den jubi-
as keurig versierd
anten waren aan-
ie van den Senaat
weer present.

Knoop, liet zingen
en ging voor in
e rede:

Gever en gave.

van het Gerefor-
m bij hetwelk hij
met den emeritus-
Delfshaven, Klaas
de Heere Christus
te heeft believen
ar ook, om in dat
de offerande van
n voor den Gever.
ook met nadruk
voor de deur. De
gen van den Gever
op den gezondene.
De zonde, dat wij
en uitgaan om te
laus in ontvangst
nog leeft en onder-
en moeten zingen:
zelfs niet meer."

mbtsjubileum, om
we ook niet aan-
ords, we zijn hier

gedeelte, dat ik u
ind een en ander

i de woorden: en
n leeraars, om de
te weiden in het

l moeten eigen
een uitgebreide
rmeerden in de
inkrijk en stond
de vluchtelingen-
"Was dan ook
k, dien hij ver-
it door de liefde
enteleden. Hun
l en de kans ge-
hten, gelijk hun
ft had voorzien,

commissarissen
in druk der „Be-
h gesteld onder
des fidelles des
belangrijk voor
len mededeelen.
ordt vervolgd.)

Woord. Met dit woord zet de Schrift, de Heilige Geest, de herder en leeraar voor de gemeente en voor hem zelf op zijn plaats, op een plaats, waarop hij zelf, al is het na 25-jarigen dienst moet blijven staan, en waarop de gemeente hem ook altijd moet laten staan. Want de ordening van Christus mag niet gebroken worden.

De herder en leeraar is een aan de gemeente gegevene door Christus. Door Christus; Hij, Die, zooals het in het verband heet, Zichzelf heeft vernederd, maar daarna werd verhoogd tot de allerhoogste macht en heerlijkheid. Door Christus, de Heer der kerk, die soeverein, maar genadig voor haar zorgt; omdat ze Zijn lichaam is, dat Hij kocht met Zijn bloed; omdat ze Zijn bruid is, die Hij wel zeer bemint. Zij kan en zal nooit zonder herders en leeraars zijn, want zij is nooit zonder Hem.

Hij heeft haar die tot herders en leeraars gegeven. Dat geven van Christus komt reeds uit in de verkiezing Gods. Want gij kunt Zijn geven in den tijd, als den verhoogden Heer niet als „los" denken, niet losmaken van Zijn geven van eeuwigheid. In Zijn soeverein welbehagen heeft God van eeuwigheid in het boek, dat voor Zijn aangezicht is, geschreven; die; dat Hij dien verkoort tot den dienst van herder en leeraar in Zijn kerk. In den mensch lag daartoe niets. Maar Hij nam daartoe redenen uit Zichzelf. Opdat geen vleesch zou roemen voor Hem.

Zoo gaf Hij aan Zijn verkoren gemeente reeds van eeuwigheid in Zijn verkiezing die tot herders en leeraars. Hij heeft gegeven die tot herders en leeraars in Zijn roeping.

Daarna werkt Hij Zijn verkiezing uit. Die roeping doet Hij haar aanvang nemen daarin, dat Hij den verkorene doet geboren worden, doet Hij voortgaan doordat Hij in zijn hart werkt de begeerte tot den dienst van herder en leeraar en zijn ganschen levensweg leidt zóó, dat hij ook wordt herder en leeraar. D.w.z., dat Hij met dat leven van dien mensch alles doet, wat moet dienen Hem te leiden tot zijn bestemming, dat leven zelf ook activeerende om dien weg bewust te zoeken en te gaan.

Zoo geeft Hij aan Zijn verkoren en geroepen gemeente, die plaatselijk institutair tot openbaring gekomen is, die tot herders en leeraars.

En Christus, de Gegevene, geeft nu in de volle werkelijkheid, dat is in aanstelling, telkens weer aan de gemeente die, die daar bevestigd is en zijn intrede heeft gedaan, tot herder en leeraar.

Dat geven nu, in gansch den weg, dien het gaat, is genade-openbaring van den Christus; is vrije gunst en over Zijn gemeente en over de herders en leeraars. Maar dat is tegelijk de hoogste heerlijkheid en eer en de grootste vreugde voor de gemeente, telkens weer als zij den herder en leeraar in haar midden ziet in de uitoefening van zijn dienst: een gegevene door Christus zelf. Dat is tegelijk de hoogste heerlijkheid en eer en de grootste vreugde voor den herder en leeraar, telkens weer als hij zijn dienst als herder en leeraar uitrust in de gemeente; als hij beklimt den kansel om het Woord te openen, of van den kansel afdaalt om de sacramenten uit te reiken, als hij zit aan het ziekbed, of komt bij ongehoorzamen en gevallen: een gegevene door Christus zelf.

Dit alles nu geldt ook van u. En Christus heeft Klaas Schilder gegeven aan de gemeente tot herder en leeraar. Eer iets van u begon te leven, stond in Zijn boek uw naam: verkoren tot herder en leeraar.

Een van eeuwigheid door Gods soeverein welbehagen tot dezen dienst verkorene zijt gij. En zóó der gemeente gegeven. Zóó en niet anders mogen wij u zien.

Toen kwam de roeping. Om door Hem geroepen te kunnen worden moest gij zijn. Daarom heeft het Hem behaagd uw vader en moeder aan Zich dienstbaar te maken. Daarom heeft die vrouw, die gij uw lieve moeder hebt mogen noemen, haar nood om u moeten hebben, en toen en toen, daar en daar, u in de gemeenschap van Gods verbond gebaard, Hem gebaard. Als tot den dienst van herder en leeraar in de kerk heeft zij u verzorgd, toegedekt in de wieg, gevoed, opgevoed. En zij wilt van dat wonder van vrij welbehagen niet. Maar het was. Die roeping ging de Heere aan u effectief maken. Zij opende uw begeerte voor den dienst van herder en leeraar. Zij opende ook wegen en gaf middelen. Zij deed u den weg zoeken en gaan. En in dat alles was de Heere menigmaal wonderlijk.

Een door God verkorene en geroepene tot den dienst van herder en leeraar zijt gij. En zóó der gemeente gegeven. En toen op Zondag 21 Juni 1914, uw bevestiging had plaats gehad en gij bij uw intrede voor de eerste maal de gemeente den zegen gaaft — toen was het in aanstelling: een Christus heeft Klaas Schilder gegeven tot herder en leeraar aan Zijn kerk, gelijk Hij die in Ambt-Vollenhove A tot openbaring heeft gebracht. En of Hij u nu riep naar Vlaardingen, Gorcum, Delft, Oegstgeest of Rotterdam—Delfshaven, het bleef: en Christus heeft u gegeven aan Zijn gemeente tot herder en leeraar.

Dat geven was genade over Zijn gemeente, een geschenk van den Bruidgom aan Zijn beminde bruid. Dat geven was ook genade over u; een stellen tot vriend des Bruidgoms. En wij gedenken vanavond samen hoe het den Christus heeft behaagd deze genade over Zijn gemeente en u 25 jaren te bestendigen: en Christus heeft u, Klaas Schilder, 25 jaar gegeven tot herder en leeraar.

Zóó willen wij het zien vanavond, omdat we het, naar de Schrift alléén zoo mogen en moeten zien. En dat zoo ziende laten wij u staan op de plaats, waar Christus u heeft gezet. Maar dan, wat dunkt u, broeders en zusters, wáár is dan, nu Christus' vrije gunst over Zijn gemeente in dit land daarin is uitgekomen, dat 25 jaar lang deze Klaas Schilder, aan die gemeente is gegeven, de roem over dien mensch? Die is uitgesloten!

Wat dunkt u, gij herder en leeraar, wáár is, nu Christus' soeverein welbehagen u aan de gemeente 25 jaar lang gegeven heeft tot herder en leeraar, de roem over u? Die is uitgesloten!

Daarom: gelóóft zij de Heere, de God Israëls, van eeuwigheid en tot eeuwigheid; en al het volk zegge: Amen, Halleluja!

Het tweede wat ik nu, in het voorgelezen Schriftge-

deelte onderstreep, zijn de woorden: aan elkeen van ons echter is de genade gegeven naar de mate van de gave van Christus.

Elkeen in de gemeenschap der kerk, ook elkeen van de herders en leeraars, heeft Christus wéér „gegeven" de genade; de genade, die elke gave werkt, die in elke gave openbaar is; die ook met elke gave in wezen één is. Die genade-gave is nu gegeven naar de mate der gave van Christus, d.w.z. naardat de genadegave, die Christus aan een ieder verleent, groot is. Christus is de Gever. De gave is het gegeven deel. De omvang, de grootte van dat gegeven deel is door Christus bepaald. Hij is daarin soeverein.

Dat betekent dus, dat de onderscheiding in de gemeente en onder de herders en leeraars niet uit de menschen opkomt, maar uit Christus. Die onderscheiding openbaart dan ook de veelkleurige wijsheid Gods. En ook daarin is Christus weer alleen groot. Zoo is het, dat niemand iets heeft en iets is. Ook onder de herders en leeraars. Wat ieder van hen betekent is uit Christus.

Ook dit geldt van u. Hij heeft u gegeven tot herder en leeraar. Tot een herder, die naar opdracht van den Grooten Herder der schapen, de kudde Gods heeft te weiden als leeraar, door die bepaalde openbaring en speciale uiting van het herder-zijn. Gij hebt de gemeente moeten weiden in het Woord door onderwijzing, door opening der Schriften, door haar te wijzen op de heerlijkheid der openbaring Gods.

Welnu, daartoe is u gegeven de genade naar de mate van de gave van Christus. En waarlijk, Hij, Die u gaf, heeft u in het geven van gaven tot de uitrichting van uw dienst, niet kárig bedield. Hij gaf u, ik zou bijna zeggen: angstig veel. Gij zijt, wat de mate van de gave van Christus aangaat, wel een bijzonder geschenk van den Christus-in-Zijn-genade aan Zijn kerk in dit land in dezen tijd.

Hoe heeft Hij u gegeven de genade-gave om de Schriften te openen naar de mate van Zijn gave. En hoe hebt ge zoo de schapen van Christus door onderwijzing geweid in het Woord, poorten ontsluitend, perspectieven openend, al wijder. Hoe hebt ge uit den schat des Woords waarlijk mogen voortbrengen nieuwe en oude dingen. Hoe klonk door uw dienst des Woords Zijn goddelijke eer alom! En hoe heeft het volk, dat niet zich zelf en zijn eigen zaligheid, maar de waarheid Gods liefheeft, dat dicht bij het Woord wilde leven en hongerde naar zijn opening, u verstaan en gejuicht als het zag de heerlijkheid der openbaring Gods door uw dienst. En hoe heeft het den Gever van dit alles gedankt.

Daarom, als wij vanavond op dien 25-jarigen dienst van herder- en leeraarschapsopenbaring nu u terugzien, dan zien wij van u af en op naar Hem, zonder wiens genade wij u met uw gaven niet zouden hebben gehad. Dan zien wij op naar den Christus; en neen, dan vlechten wij geen krans voor u, maar voor Hem, om die te leggen aan Zijn doorboorde voeten; dan danken wij ootmoedig — en gij zijt er ons zóó des te liever om — Hem, dat Zijn kerk u mocht ontvangen uit Zijn handen; wij roemen den verheerlijkten Heer:

Gij voert ten hemel op, vol eer;
De kerker word uw buit, o Heer!
Gij zaagt uw' strijd bekronen
Met gaven, tot der menschen troost;
Opdat zelfs 't wederhoorig kroost,
Altijd bij U zou wonen.

Het derde en laatste wat ik in het voorgelezen Schriftgedeelte onderstreep zijn de woorden, die het doel aangeven, dat de Christus beoogt met Zijn geven.

Hij heeft dié gegeven tot herder en leeraar, en Hij gaf dié die gaven: met het oog op de volmaking der heiligen; om de heiligen, door de uitrichting van dezen dienst zóó te zegenen, dat zij volledig zouden worden toegerust om als heiligen des Heeren uit te kunnen komen in alle ding, in elke openbaring van hun leven, op alle terreinen. De Bruidgom kan niets anders doen dan zorgen voor Zijn bruid; haar heerlijkheid is Zijn verlangen, 't doel, dat Hij zoekt te bereiken.

Hij heeft dié gegeven tot herder en leeraar, en Hij gaf dié die gaven: tot het werk der bediening, dat is, opdat die toegeruste heiligen tot de bediening van het ambt der geloovigen praktisch zouden worden bekwaamd en zij in kerk en wereld nu ook inderdaad optreden als profeten, priesters en koningen. Want de levensdienst van de bruid is de heerlijkheid van haar Bruidgom.

Hij heeft dié gegeven tot herder en leeraar, en Hij gaf dié daartoe die gaven: tot opbouw van het lichaam van Christus, opdat het huis Gods, hetwelk wij zijn, naar het gemaakt bestek, in den tijd zou rijzen in zijn geheel en zijn deelen, in elke levende steen, tot de allerkleinste toe, en zoo de tempel Gods in heel het leven zou worden ingebouwd, totdat het steigerwerk zal worden afgebroken, omdat God nu kan zijn alles in allen.

Want de Bruidgom worstelt om Zijn eeuwigen bruidsdag, den bruidsdag van heel Zijn schepping.

Dat was ook het hoogste doel van den dienst, waartoe Christus u, met uw door Hem gegeven gaven, gaf in verkiezing, roeping en aanstelling. Wij, die op uw 25-jarigen dienst zien, weten, dat gij u, als een slaaf van Christus Jezus, aan dat hoogste doel geheel hebt overgegeven in uw dienst en daar als door verteed werd. Hoe brandden uw genegenheden, om 's Heeren voorhof in te treden. Uw ziel bezweek van sterk verlangen. Uw hart riep u tot God, Die leeft!

En om te gedenken Christus' arbeid door uw dienst aan Zijn kerk, de worsteling van den Bruidgom om Zijn bruid ten volle bruid te doen zijn, zijn wij vanavond samengekomen. Want heel uw program van actie was van Hem. Waar is onze roem over u, menschenkind? Die is uitgesloten. Want Christus alléén is groot.

Daarom neemt ge voor uw rekening de woorden van den onvergetelijken Sikké, met wien ge zooveel gemeen hebt in strijd, miskenning en liefde, die ge geeft en ontvangt, in zijn preek over: het vruchtdragend tarwegraan, bij de herdenking van zijn 25-jarig ambtsjubileum, waarin hij verklaarde: Neen mijn roeping en dienst zijn niet ijdel in den Heere. O, ik weet het. Ik weet het door Gods genade, alle zelfverheerlijking is onvruchtbaar; en ik aanbid den Heere, óók voor die onvruchtbaarheid; ik begeer de vrucht uit mijzelf niet. Ik wil óók door Gods genade liever sterven dan leven, opdat

ik leve door 't geloof des Zoons van God alleen. Die ook mij heeft liefgehad, en Zichzelf voor mij heeft overgegeven. Maar mijn vrucht is dan ook uit Hem gevonden, voor zooveel ik ook door Zijn genade in mijn dienst sterven mocht. ... Uit mij zelf zijn enkel duisternis en dood, nevel en rook, dwaasheid en zonde. Wat in mijn dienst Gode tot eer en anderen tot zegen was en is, dat is enkel vrucht van de genade Gods in mij; vrucht alleen van het lijden en sterven van den Heere Jezus Christus; vrucht van het tarwegraan, dat stierf en vrucht voortbrengt. Het zaad des Woords, dat ontkiemde, vrucht droeg onder mijn dienst, bind ik in die vrucht tot een schoove saam, en ik leg haar met de liefde en den lof mijner ziele neder aan de doorhoorde voeten van den Zoon van God."

En wij doen dat met u. Hoe zou onze jubileumviering liggen onder 't oordeel Gods, als wij 't anders zouden durven. Wij doen dat met de bede, waarin zich ook de uwe mengt. O Christus, Gever, blijf verheerlijken U zelf daarin, dat Gij den dienst van dezen, door U gegeven herder en leeraar, met deze gaven Uwer genade begiftigt, bestendigt nog lange jaren: tot volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw van het lichaam van Christus.

Nadat gezongen was Psalm 68:9 hield Prof. Dr A. Honig de volgende toespraak:

Toespraak door Prof. Honig.

Geliefde Broeders en Zusters,

Voor mij is de tijd gekomen, dat ik mij uit het openbare leven almeer moet terugtrekken. Onze God laat mij nog het voorrecht, dat mijn geest helder en mijn lust tot studie en schrijven onverzwakt is, maar het bijwonen van en het spreken op samenkomsten en het daaraan verbonden voorrecht vele bekenden en vrienden de hand te kunnen drukken — hoe aangenaam ook op zichzelf — grijpt mij te zeer aan en vermoet mij in niet geringe mate. Ik klaag daarover niet, al zijn er mannen van mijn leeftijd, die dit nog zonder bezwaar kunnen doen. Veeleer stemt 'mij tot innigen dank aan den Vader der lichten, dat ik op mijne studeerkamer nog werken en de belangen van het Studiefonds aan onze Theologische Hoogeschool behartigen kan — al is het straks vijftig jaar geleden, dat ik mijn Candidaatsexamen aflegde, voor 't eerst voor de gemeente optrad en voor 't eerst een beroep ontving.

Dat ik toch voor deze feestelijke bijeenkomst eene uitzondering maakte en de gewaardeerde uitnodiging van het Huldigungs-Comité, als zijn Eere-lid te willen optreden en een kort woord te willen spreken, aanvaardde, vloeit hieruit voort, dat prof. Schilder mij door zijne toegenegenheid en hoogachting herhaaldelijk verblijdde en ik hem, sinds 5 jaren niet slechts mijn begrafden leerling, maar ook mijn opvolger, reeds langen tijd liefheb en mij aan hem verbonden gevoel.

Het stemt mij tot hartelijke vreugde, dat prof. en mevrouw Schilder hun zilveren huwelijksfeest met hunne kinderen vieren mochten en het moge niet misplaatst zijn, dat ik hen hiermede nogmaals warm gelukwensch. Onze hemelsche Vader schonk hun een gelukkig huwelijksleven en stortte een stroom van weldaden over hen uit, waarvan deze waarlijk niet de minste was, dat Mevrouw zichzelf zoo bewonderenswaardig verloochende en steeds er op uit was, zooveel mogelijk voor haar Man te zijn.

Dan, onze aandacht heeft zich nu te richten op het feit, dat het gisteren vijf en twintig jaar geleden was, dat de jeugdige proponent Schilder het predikambt te Ambt-Vollenhove (A) aanvaardde. — Niet waar, broeders en zusters, het is eene groote genade en ere, als de Koning der Kerk een man roept, om Zijn ambassadeur te zijn? Welk kind van God kan zonder bewegingheid des harten hooren de machtige woorden, die wel allereerst van de Apostelen golden, maar toch ook voorts op de dienaren des Woords slaan: Zoo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade: Wij bidden van Christus' wege, laat u met God verzoenen? En zou er wel een Godvruchtig predikant geweest zijn, in wiens hart nimmer de gedachte rees: Heere, hoe is 'tmogelijk, dat Gij mij arm schuldig zondard tot zulk een eervol, maar tevens zulk een verantwoordelijk ambt roepen wildet?

Allereerst de zes gemeenten, die prof. Schilder achtereenvolgens had, maar dan ook voorts de talloze kerken, die hij in deze 25 jaren op een of meer rustdagen diende, hebben 'twel verstaan, dat diep in zijne ziel leefde de gedachte: Christus is het Hoofd der Kerk en ik ben niet meer dan Zijn gezant; Christus is door den Vader verordineerd en met den Heiligen Geest gezalfd tot den hoogsten Ambtsdrager, tot Profeet, Priester en Koning, maar Hij wilde op Zijn beurt onder Zich al de zijnen, maar inzonderheid de Dienaren des Woords tot ambtsdragers maken en bekwaamen. Vandaar dat hij in zijne preeken ook over O. Test. stoffen, niet rustte, voordat de Christus daarin op den voorgrond trad; voordat de ambtsgedachte belicht en voordat het ambts- en roepingsbesef bij de hoorders gewekt en versterkt was.

In deze ambtsperiode heeft Ds Schilder het zich niet gemakkelijk gemaakt. Hij worstelde met het Schriftgedeelte, dat hij ter behandelning gekozen had; hij bleef niet staan bij de oppervlakte, maar hij peinsde en dacht, totdat hij eerst voor zichzelf de parel in zijn tekst gevonden en hij haar daarna aan de gemeente in al haar schoonheid getoond had. En gelijk voor hemzelven de voorbereiding voor de prediking en de prediking zelve werken was in het zweet zijns aanschijns, zoo vroeg hij ook van wie hem hoorden het naastig gebruiken van de zielefunctie's, welke de Schepper aan zijne schepselen schonk. Vandaar dat meermalen de klacht werd geuit: het gaat mij te hoog en te diep — maar toen ik voor jaren eens te Gorkum preekte, zelden mijn gastheer en gastvrouw tot mij: De gemeente streefde er van meet af naar, Ds Schilder te begripen, zij spande zich daarvoor al meer in, geleidelijk gelukte het haar en daarvoor ontvangt zij thans het loon, zoodat zij in al breeder getale met groote blijdschap opgaat naar de voorhoven des Heeren. Zoo zocht onze Jubilaris de gemeente te bouwen op haar allerheiligst geloof, naar te fundeeren in de Schriften, naar te waarschuwen tegen